

Het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

ONDERWERP	Beoordeling IBT Omgevingsrecht 2022-2023	TELEFOONNUMMER	+31681025300
DATUM	30-01-2024	E-MAILADRES	thomas.van.walchren@ provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-390265605-12891	DOMEIN/OPGAVE	BDO
VAN	Thomas van Walchren	TEAM	BEI
BIJLAGEN	Overzicht verbeterpunten		

Geacht college,

Uw gemeente heeft in het kader van Interbestuurlijk Toezicht (IBT) informatie toegezonden over uw taakuitvoering in 2022-2023 op het gebied van het Omgevingsrecht. Wij hebben deze informatie beoordeeld. In deze brief leest u onze beoordeling.

Oordeel over uw taakuitvoering omgevingsrecht

Ons oordeel over uw taakuitoefening luidt:

- Vakgebied Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) - Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH): voldoet.
- Vakgebied Monumenten / Archeologie: voldoet.

Het oordeel ten aanzien van het vakgebied Wabo en Monumenten / Archeologie luidt net als het oordeel over 2022-2023 'voldoet'. Wij constateren echter dat u nog niet alle verbeterpunten van de vorige beoordeling hebt uitgevoerd. Deze verbeterpunten zijn daarom ook voor de beoordeling over 2022-2023 relevant. Deze verbeterpunten treft u aan in de bijlage bij deze brief. Wij gaan er verder van uit dat u bij het formuleren van beleid op het gebied van vergunningverlening en bij het evalueren en eventueel aanvullen/wijzigen van de domeinspecifieke handhavingsstrategieën de genoemde verbeterpunten ter harte neemt. Als wij bij de volgende beoordeling constateren dat u geen of onvoldoende uitvoering heeft gegeven aan de verbeterpunten, kan dat gevolgen hebben voor de beoordeling 2023-2024.

Toelichting beoordeling

Bij het uitvoeren van onze wettelijk toezichtstaak hanteren wij de Verordening systematische toezichtinformatie provincie Utrecht (hierna: IBT-verordening), het Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht 2021-2024 en de interventieladder die landelijk tussen Rijk, IPO en VNG is afgesproken. Het beleidskader vindt u via de volgende link: www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/bestuurlijke-zaken/interbestuurlijk-toezicht, onder het kopje "Beleidskader en Uitvoeringsagenda". Een toelichting op de interventieladder is te vinden op onze website www.provincie-utrecht.nl/werkwijze-ibt.

In de voorgaande beoordelingsperiodes is de taakuitvoering van uw gemeente steeds als 'voldoet' beoordeeld. Dit betekent dat u grotendeels voldeed aan de wettelijke eisen. We hanteren voor uw gemeente daarom al enkele jaren een versoepelde vorm van toezicht. Dit betekent dat we de ontvangen toezichtinformatie op hoofdlijnen hebben beoordeeld, met name op volledigheid en actualiteit. Daarnaast hebben onze toezichthouders op 13 november 2023 een gesprek gevoerd met een strategisch adviseur VTH en een beleidsadviseur VTH. De informatie uit dit gesprek is in deze beoordeling meegenomen.

Hieronder leest u per vakgebied een toelichting op deze beoordeling.

Wabo – VTH

Bij de beoordeling van de informatie voor het vakgebied VTH hebben we getoetst of uw gemeente de processen zodanig heeft ingericht dat deze taken naar behoren kunnen worden uitgevoerd. Wij baseren ons hierbij op de wettelijke eisen voor deze processen, zoals vermeld in hoofdstuk 5 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht en hoofdstuk 10 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht. Deze proceseisen staan ook bekend als de BIG-8 cyclus.

Uitvoerings- en Handhavingsbeleid voor de gemeentelijke thuishaken (VTH-beleid / U&H-strategie thuishaken)

Op basis van de beoordeling van de toezichtinformatie over 2022-2023 op hoofdlijnen luidt het oordeel net als voorgaande jaren 'voldoet'. U heeft dit jaar een nieuwe Algemene handhavingsstrategie bebouwde omgeving en openbare ruimte vastgesteld en aangegeven dat u de komende jaren de domeinspecifieke handhavingsstrategieën gaat evalueren. Positief is onder meer dat u in de Algemene handhavingsstrategie doelen op hoofdlijnen heeft opgenomen en dat in domeinspecifieke handhavingsstrategieën specifieke doelen zijn uitgewerkt die gerelateerd zijn aan de doelen op hoofdlijnen uit de Algemene handhavingsstrategie.

Wel zijn er enkele belangrijke verbeterpunten. Het is niet duidelijk in hoeverre de domeinspecifieke handhavingsstrategieën nog actueel zijn aangezien er geen tussentijdse beleidsevaluatie heeft plaatsgevonden van deze domeinspecifieke handhavingsstrategieën en deze domeinspecifieke handhavingsstrategieën nog zijn gebaseerd op de vorige Algemene handhavingsstrategie. Daardoor is niet duidelijk in hoeverre de domeinspecifieke beleidsdoelen en algemene beleidsdoelen zijn behaald en/of bijsturing nodig is of dat het domeinspecifieke beleid moet worden aangepast. Ook is onduidelijk of de onderliggende risicoanalyse (de 'risicomatrix') actueel is of aanpassing behoeft. Daarnaast werkt u al een aantal jaren met een concept strategie Omgevingsvergunningen voor de thuishaken die u niet heeft vastgesteld; een vernieuwde strategie laat u parallel lopen met de invoering van de Omgevingswet. Het steeds vooruitschuiven van het vaststellen van een actuele uitvoeringstrategie (door u 'strategie Omgevingsvergunningen' genaamd) komt in toenemende mate op gespannen voet te staan met de wettelijke eisen.

Een overzicht van alle verbeterpunten vindt u in de bijlage.

Uniform Uitvoerings- en Handhavingsbeleid voor de basistaken omgevingsdienst (U&H-strategie regio Utrecht)

In de beoordelingsronde 2022 is vastgesteld dat uw college op 8 februari 2022 de U&H-strategie regio Utrecht had vastgesteld, maar dat het een groeidocument betreft. Ook is vastgesteld dat er nog geen uniform uitvoeringsprogramma is vastgesteld op basis van de U&H-strategie regio Utrecht. In de regio wordt de U&H-strategie de komende jaren nog doorontwikkeld en wordt nagedacht over een uniform uitvoeringsprogramma. Ondanks deze lopende doorontwikkeling, zullen wij de huidige U&H-strategie regio Utrecht in 2024 beoordelen. Eventuele verbeterpunten die bij de beoordeling in 2024 naar voren komen, zullen met u en de regionale werkgroep worden gedeeld om mee te nemen bij de doorontwikkeling.

Verordening Kwaliteit VTH

Wij toetsen of uw college jaarlijks evalueert in hoeverre de kwaliteitscriteria worden nageleefd door de omgevingsdienst én de eigen organisatie. Daarnaast toetsen wij of uw college daarover mededeling doet aan de gemeenteraad. De kwaliteitscriteria hebben betrekking op opleidingen, kritische massa en frequentie van de uitvoering van taken per medewerker. Deze criteria zijn in uw gemeente van toepassing op de taken die de RUD Utrecht in uw opdracht uitvoert. Daarnaast beschikt u voor de niet-basistaken die u in eigen beheer uitvoert over een Kwaliteitsplan Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (2017-2021). De verplichting om over de naleving van

de kwaliteitscriteria te rapporteren aan de gemeenteraad, staat in artikel 5 van de door de gemeenteraad vastgestelde Verordening kwaliteit VTH.

Bij het jaarverslag van de RUD is een evaluatie van de naleving van de kwaliteitscriteria door de RUD gevoegd (bijlage 3). Het is niet duidelijk wanneer deze evaluatie is uitgevoerd. Wij wijzen u erop dat de RUD sinds 2019 aangeeft voor de specialistische deskundigheidsgebieden deels niet meer aan de kwaliteitscriteria te voldoen als gevolg van vertrekkende medewerkers. De RUD geeft aan dat dit de komende jaren des te meer een aandachtspunt wordt nu een aantal medewerkers hun pensioengerechtigde leeftijd bereiken en opvolging geborgd moet worden. De evaluatie is weliswaar als onderdeel van het jaarverslag van de RUD aan de gemeenteraad toegezonden, maar in de raadsbrief is daar niet in het bijzonder aandacht aan besteed.

Wij hebben geen evaluatie van de naleving van de kwaliteitscriteria (kwaliteitsplan) door de gemeentelijke organisatie aangetroffen. In de beoordelingsbrief over 2021-2022 hebben wij ook al als verbeterpunt benoemd om de evaluatie uit te voeren en de gemeenteraad hierover te informeren.

Wij verzoeken u net als vorig jaar dringend alsnog helder aan de raad te rapporteren over de naleving van de kwaliteitscriteria door de RUD en de gemeentelijke organisatie, zodat duidelijk wordt in hoeverre uw gemeente en de RUD Utrecht voldoen aan de kwaliteitscriteria en waar de knelpunten liggen.

Monumenten en Archeologie

Bij de beoordeling van dit vakgebied hebben we getoetst of sprake is van adequate vergunningverlening, of de monumentencommissies goed functioneren en in hoeverre er sprake is van adequate advisering in het kader van de archeologische monumentenzorg.

De beoordeling van dit taakveld over 2022 luidt evenals vorig jaar dat uw taakuitvoering 'voldoet'. Dit betekent dat u grotendeels voldoet aan de wettelijke eisen. Uit de door u ingediende toezichtinformatie blijkt dat archeologie structureel deel uitmaakt van de vergunningsprocedure. Bij omgevingsvergunningen voor Rijksmonumenten is advies gevraagd aan de monumentencommissie.

Toezichtregime komende beoordeling

Komende beoordeling toetsen we wederom of uw gemeente de processen voor het vakgebied VTH zodanig heeft ingericht at deze taken naar behoren kunnen worden uitgevoerd. Aangezien uw gemeente de laatste jaren als "voldoet" werd beoordeeld, viel u steeds onder het versoepelde toezichtregime. Nu de Omgevingswet en de Wkb op 1 januari 2024 in werking treden, valt in 2024 elke gemeente onder het reguliere toezichtregime. Dat betekent dat de toezichtinformatie inhoudelijk wordt beoordeeld en niet slechts op hoofdlijnen.

Tot slot

Hiermee is deze toetsingsronde afgerond. We verzoeken u de hiervoor genoemde verbeterpunten op te pakken en bij de toezichtinformatie voor de volgende beoordelingsronde een overzicht te voegen met de ondernomen acties naar aanleiding van deze verbeterpunten. De volledige toezichtinformatie over de periode 2023-2024 ontvangen wij graag zo spoedig mogelijk nadat u deze hebt vastgesteld, maar in ieder geval uiterlijk op 15 juli 2024.

Een afschrift van deze brief sturen wij ter kennisgeving aan uw gemeenteraad. Wij publiceren de resultaten van ons toezicht op de IBT-kaart. Zie daarvoor www.provincie-utrecht.nl/interbestuurlijktoezicht. Deze brief wordt via deze kaart ook toegankelijk.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
Namens hen,

H.P. van Essen
Gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling, Coördinatie Omgevingsbeleid, Energietransitie, Milieu en Bestuur

Bijlage: overzicht verbeterpunten

1. Zorg ervoor dat er een periodieke beleidsevaluatie plaatsvindt van de domeinspecifieke strategieën voor RO, BWT en milieu. Laat bij vaststelling van de domeinspecifieke strategieën evaluatie van de (effect) doelen terugkomen. Periodieke evaluatie van (delen van) het beleid kan ook jaarlijks als paragraaf worden opgenomen in het jaarprogramma en -verslag. *Toelichting: Uw streven om de beleidsevaluatie structureel uit te voeren heeft u ingebed in de Algemene handhavingsstrategie. U heeft een planning gemaakt om de domeinspecifieke strategieën de komende jaren te evalueren.*
2. Actualiseer de domeinspecifieke handhavingsstrategieën beleid voor RO, BWT en milieu. *Toelichting: Aan de hand van de periodieke beleidsevaluatie dient het beleid te worden gezien en bij gebleken noodzaak zo spoedig mogelijk te worden aangepast.*
3. Stel beleid vast voor Uitvoering (vergunningverlening en overige aanverwante taken). *Toelichting: er is een conceptversie van de strategie Omgevingsvergunningen voor de thuishaken. Deze strategie is nog niet door u vastgesteld. U heeft aangegeven dat de op- en vaststelling van een vernieuwde strategie parallel loopt met de invoering van de Omgevingswet. Wij dringen erop aan beleid voor Uitvoering in 2024 vast te stellen. U kunt dit ook doen als aanvulling op de Algemene handhavingstrategie.*
4. Maak voor de eigen taakuitvoering ('thuishaken') inzichtelijk welke hersteltermijnen gehanteerd worden bij veelvoorkomende- of standaardovertredingen en wat de zwaarte van de sancties is bij die overtredingen.
5. Vul het Handhavingsprogramma aan met taken op het gebied van Uitvoering (vergunningverlening, meldingen en overige aanverwante taken).
6. Evalueer jaarlijks in hoeverre de landelijke kwaliteitscriteria worden nageleefd door de eigen gemeentelijke organisatie én de RUD Utrecht.
7. Draag zorg voor tijdige levering van toezichtinformatie voor het taakveld Erfgoed (Monumenten en Archeologie).